

BACHELOROPPGAVE

En studie av skimiljøet på og rundt Folven camping

av

Eric Sadorge

A study of the skiingculture on Folven camping

Friluftsliv
ID3 302
2006

Bacheloroppgave
Friluftsliv B3 2006
ID3 302
Eric Sadorge

*En studie av skimiljøet på og rundt Folven
camping*
A study of the skiing culture on Folven camping

Høgskulen i Sogn og Fjordane
Avdeling for lærarutdanning og idrett

Forord

Denne oppgaven ble gjennomført i forbindelse med B3 Friluftsliv, ved Høgskulen i Sogn og Fjordane, avdeling Idrett og Friluftsliv.

Oppgaven tar for seg skimiljøet på Folven camping i Hjelledalen og Stryn sommerskiser. Begge plasser, er til sammen, møteplassen for mange norske skikjørere om sommeren. Jeg har selv vært der en del ganger, og var interessert i å finne ut mer om hva som trekker så mange skikjørere på sommeren.

Jeg vil spesielt takke alle som har stilt opp, svart på intervjuene og gitt meg materiale til å jobbe med. Samtidig vil jeg takke Tommy Langseth for meget god veiledning og hjelp med oppgaven.

Sogndal, 19. desember, 2006

Eric Sadorge

Innholdsfortegnelse

1.0	Innledning	s. 2
	1.1 Problemstilling.....	s. 3
2.0	Teori	s. 4
	2.1 Friluftsliv som identitet.....	s. 4
	2.2 Subkultur.....	s. 5
	2.3 Identitetsskaping i en subkultur.....	s. 5
	2.4 Livsstil.....	s. 9
	2.5 Skispråk.....	s. 10
	2.6 Historie om skisenteret og Folven camping.....	s. 11
	2.7 <i>Absolutt Snowboard</i>	s. 13
3.0	Metode	s. 16
	3.1 Valg av metode.....	s. 16
	3.2 Utvalg.....	s. 17
	3.3 Intervju.....	s. 18
	3.4 Validitet og reliabilitet.....	s. 18
4.0	Resultat og diskusjon	s. 20
	4.1 Skibakgrunn og møtet med Folven.....	s. 20
	4.2 Hvorfor Stryn?.....	s. 21
	4.3 Insider vs outsider.....	s. 24
	4.4 Jenter i miljøet.....	s. 25
	4.5 Fremtiden.....	s. 27
5.0	Oppsummering	s. 28
6.0	Kritiske bemerkninger	s. 30
7.0	Litteraturliste	s. 31

Vedlegg: Spørsmål til respondentene

1.0 Innleiing

Siden 1940-talet har det vært skiaktivitet på Strynefjellet om sommeren. Men det var først på slutten av 80-talet og utover på 90-talet anlegget på Strynefjellet fikk moderne skiheis og begynte å trekke de store massene. Sammen med framveksten og auken i skisenteret kom det opp en camping litt lenger ned i dalen, kjent som Folven camping. I de senere år er det stort sett her den største gruppen av skikjørere bor under deres opphold på skisenteret. I alle fall de skikjørerne som regner seg som en del av den nye ski-/snowboardkulturen, dvs. de som kaller seg frikjørere og jibberer. De som ikke kjører porter eller holder seg i tråkket løyper hele dagen, men kjører løssnø i upreparert terreng, så kallet offpiste, hopper på store hopp i ”parken” og sklir sidelengs over rekkverk på ski eller brett. For mange av de folka er skikjøringen mer en livsstil enn bare en hobby. De bruker mye av sin tid, 6 mnd (+/-) i året, på å reise rundt og stå mest mulig på ski. Resten av året går med til jobbing og inntening av penger til å kunne gjøre nettopp dette. Det jeg vil med denne oppgaven er å finne ut, og sjå på hva som trekker folk til Folven og Stryn sommarskiser. Hva gjør kombinasjonen av ski og campingliv på Stryn så populært? Når jeg skriver skimiljøet, mener jeg det inkluderer også snowboardkjørere. Før var det viktig for både ski og brettkjørere at det var en klar grense mellom de to aktivitetene. Slik jeg ser det, er denne grensa blitt mye mer utvasket nå de siste årene, og vi kan derfor snakke om de som et miljø. Dette er nok en påstand som går ann å diskutere, og noen vil gjerne si at det ikke er det samme miljøet i det hele tatt. Det er en diskusjon en kunne ha skrevet en hel oppgave om, men i mitt tilfelle, har denne forskjellen ikke så mye å si. Derfor velger jeg å omtale de som ett.

Grunnen til at jeg valgte nettopp dette temaet er at jeg leste for en tid tilbake, boken til Olav Christensen, *Absolutt snowboard, kampen mot kjedsomheten (2001)*. Boken handler om snowboardmiljøet i Hemsedal på midten av nittitalet som kalla seg Totten Happy Campers. De var en gjeng snowboardere som hver vinter (gjennom det meste av 90-tallet) flyttet til noen campingvogner i Hemsedal og kjørte på snowboard hele vinteren. Christensen deltok og ”hengte ut” med disse i tre sesonger før han skrev sin doktorgradsavhandling, som også ble utgitt i bokform som nemt over. Jeg syns det var en interessant og bra bok, og begynte å trekke visse paralleller til miljøet på Folven. Folven omfatter likevel mange flere personer enn det er snakk om i boken til Christensen. Der snakker vi om ca. 30 personer, mens på Folven snakker vi mer eller mindre heile det norske miljøet. Der er det vanskelig å gi noe tal, i hvert

fall så tidlig i oppgaven. I forhold til boken og oppgaven min, så handler det om noenlunde det same, lek på snø og miljøet rundt det. Den gav meg i hvert fall inspirasjon til oppgaven. Ved å gjøre en kvalitativ undersøkning gjennom intervju av sentrale personer i "Folvenmiljøet" håper jeg på å få svar på spørsmålene mine til å kunne gjennomføre denne oppgaven. Et lite hinder er jo at dette miljøet kun er aktivt noen få måneder i året, om sommeren. Men jeg har selv vært mye på Folven gjennom flere sommere og kjenner en del av de sentrale personene. Min deltakelse og interesse i miljøet er selvsagt en viktig grunn til valg av tema for oppgaven.

1.1 Problemstilling

Problemstillingen jeg kom fram til er denne: *Hva gjør kombinasjonen Stryn sommerskisenter og Folven camping så populær?*

I tillegg til denne, skrev jeg noen underproblemstillinger som jeg også vil ha svar på gjennom forskningen. **1.** *Hva er det som skiller en insider fra en outsider i skimiljøet rundt Folven? Eksisterer det et slikt skille?* **2.** Hvilken posisjon har jentene i dette miljøet? Dette er andre aspekt rundt skimiljøet jeg tror kan være interessant å finne ut av.

2.0 Teori

2.1 Friluftsliv som identitet

Før jeg presenterer teorien og tidligere forskning føler jeg det er enkelte begreper en bør ha klarhet i. Først en del sentrale begreper innen selve teorien, og så begreper som handler om selve skikulturen.

Nasjonalromantikerne var viktige for utformingen av den norske nasjonalkulturen. Så tidlig som i den siste delen av 1700-tallet ble det jobbet iherdig med å skape en norsk nasjonalidentitet hvor skiløping og vinterfriluftsliv ble brukt aktivt som nasjonale markører og symboler. *”Begrepet nasjonal identitet er i denne sammenheng synonymt med et kulturelt selvbilde, og en nasjonal identitet bygger på utvalgte elementer som plukkes ut blant et univers av mulige – fordi de var attraktive.(...)Spesielt skisport er intimt vevd sammen med fremveksten av en norsk nasjonal identitet, og forstått som spesifikt nasjonale handlinger”*(Christensen 2001,b: 2). Friluftsliv har blitt et vidt begrep og det forlanges en presisering av hvilket friluftsliv jeg snakker om. Friluftslivet i Norge har gjennomgått store endringer spesielt de siste 15 årene. Ordet *moderne friluftsliv* har dukket opp under overflaten og satt oss igjen med et hav av nye aktivitetsformer og begreper.

Om moderne friluftsliv kan settes i sammenheng med nasjonal identitet kan nok diskuteres. Skisporten er ikke det den en gang var. Når unge i dag snakker om skisport, er det oftere en snakker om hvilke nye fjellsider enn har kjørt i det siste, i stedet for hvor mange mil en har gått innover i Nordmarka den siste måneden. Det som er høyst usikkert er om unge vil forsette med det som vi nå kaller moderne friluftsliv, når de blir eldre, gjør de det vil en kunne si at definisjonen på skisport som nasjonal identitet har forandret seg i og med at det er de unge som skal føre den nasjonale identiteten med seg videre.

Naturen har blitt en arena for mange av de nye moderne sportene. Aktiviteter som snowboard, frikjøring på ski, padling og downhill sykling er de nye yndlingssportene blant de unge.

Listen over nye moderne aktiviteter er lang. Noen nærmere forklaring skal vi ikke gi på disse aktivitetene foruten en reise inn blant ski og snøbrett kjørernes verden.

For å forstå noe av det moderne friluftslivet i dag må man se på kulturelle sammenhenger.

”Det er sider ved samfunnsutviklingen som bidrar til at friluftaktiviteter, og andre ting vi driver med i fritiden, mer enn før inngår i tydelige identitetsprosjekter” (Heggen, Myklebust og Øia 2001: 57). Skimiljøet på Folven handler om folk som driver med frikjøring på ski, en

av de sportene som kan regnes som moderne aktivitet. Utstyrsutviklingen og markedet har økt betraktelig de siste årene. Det finnes så mange typer ski at en kan gå seg vill i hver en sportsbutikk og aldri har så mange drevet med skikjøring utenfor de preparerte løypene. Det er en sport i sterk vekst.

2.2 Subkultur

Når vi snakker om skimiljøet, slik jeg har definert det, vil jeg si det går under betegnelsen *subkultur*. ”Cohen (1972) definerte subkultur som en kultur i kulturen, eller som ”en underafdeling af en større kultur, en underordnet og i mengde tilfælde også undertrykt kultur” (Fauske og Øia, 2003: 262). En av de mest kjente, eller mest brukte eksempler på subkultur er pønkerkulturen. Et miljø som skiller seg sterkt ut fra resten av samfunnet. De er sterkt forankra i musikken (pønkk), har egen klesstil (svarte bukser og skinnjakke) og symbol som viser tilhørighet (hanekam, piercing osv.). Slik er det lett å trekke paralleller til skimiljøet som og har egen klesstil (store, ”baggy” klær), eget ”språk”, i alle fall uttrykk og begrep (som jeg vil ta opp senere) og hovedforankringen, tilsvarende musikken i pønken, vil selvsagt være skikjøringen. I alle subkulturer er det ulik grad av tilhørighet. Ikke alle trenger å være ”hard core” for å føle tilhørighet, men ha enkelte element av subkulturen og få følelsen av å være innenfor. Det er de færreste som tar det helt ut. I oppgaveskrivinga vil jeg prøve å finne ulike individ med ulik grad av tilhørighet og utøvelse som respondenter.

En kan sjølsagt spørre seg om skimiljøet virkelig er en subkultur av flere årsaker. Først og fremst syns jeg skimiljøet, slik jeg har definert det, skiller seg såpass ut fra det den gjennomsnittlige nordmann tenker på når han tenker på skiaktivitet.(jf. modernisering av friluftslivet) Men samtidig har dette miljøet vokst ganske kraftig de seneste 3-4 åra.

Det kan sånn sett være i grenseland for hva en kan kalle subkultur. Fortsatt har denne gruppen sterk forankring i symbola og klesstilen som var rådende i starten. Og jeg vil påstå at de som har dette som livsstil, i høyeste grad kan sies å være en del av en subkultur. Er Folven Camping blitt en variant av en slik subkultur?

2.3 Identitetsskaping i en subkultur

Individualiseringen i betydning tvang til å foreta en mengde valg er et karakteristisk trekk ved tiden vi lever i(Heggen, Myklebust og Øia 2001: 59). Dette har særlig betydning for unge mennesker som står på terskelen til voksenlivet og som rett og slett må bestemme seg for hvem de vil være. Her blir fritidsfeltet ekstra viktig, fordi de fleste, tross alt, mye valgfrihet her. Vi vil tydelig signalisere for omverden hvem vi er og hvem vi vil være sammen med. For

eksempel med klesstil markerer hvem man er og hva man dyrker, eller det være seg musikkstil og hvilken sport man driver med (Heggen, Myklebust og Øia, 2001). Kanskje det er i en slik sammenheng vi må forstå det moderne friluftslivet?

Det finnes mange typer sosiale miljøer. Noen er lukkede og vanskelig å komme innpå, mens andre miljøer er åpne og inkluderende. For en utenforstående som akkurat har begynt med en sport, la oss ta eksemplet skikjøring, der finnes det mange veletablerte sosiale og kulturelle koder i miljøet. På hvilken måte en person nærmer seg dette konkrete miljøet er ulikt og i mange tilfeller personlighets avhengig. Noen er åpne og utadvendte, mens andre er mer sjenerte og bruker lengre tid på en sosialiseringsprosess. Når en er blitt en "insider" kan nok være vanskelig å vite. I mange tilfeller vil en kanskje gå fra å være insider til outsider, for så å komme tilbake til å være insider alt etter aktivitetsnivået en har innenfor subkulturen og hvordan den utvikler seg.

Sosiologen Belinda Wheaton gjennomførte feltarbeid blant vindsurfere på 90 tallet som sier noe om forholdet insider vs outsider. Hun peker på materielle ting som klær, mote, hvilken bil en kjører og ikke minst hvilken type utstyr en har er viktige for å føle tilhørighet til miljøet. (Wheaton 2004)

Som "ny" i gruppa blir man som oftest målt opp og ned av de etablerte medlemmene i gruppen. Hvordan ser du ut, hva mener du, hvor kommer du fra? Spørsmålene kan bli mange. Lang tid kan gå til å forme og vise for de andre medlemmene sin egentlige identitet. Det er en prosess.

Donnelly og Young har utviklet en modell med ulike trinn for hvordan en blir sosialisert inn i en subkultur. Denne modellen er basert på tidligere lignende modeller. Modellen foreslår fire nivåer, hvor hvert enkelt nivå spiller en viktig rolle i utviklingen av en "outsiders" subkulturelle identitet, tilnærming og akseptert medlemskap i gruppen. Disse fire nivåene er: *presocialization, selection and recruitment, socialization, and acceptance/ostracism*. (Donnelly and Young, 1988: 224). Jeg har valgt å korte ned litt på innholdet, og gjengi det på norsk, uten å miste det vesentlige i modellen. I tillegg få med det som er relevant for oppgaven.

Førsosialisering

Dette trinnet refererer til all info individet tilegner seg en spesifikt subkultur, før han/ho begynner å innlemme seg i den valgte subkulturen. Forståelse for subkulturen kan en få gjennom ulike metoder som bl.a. direkte eller indirekte kontakt med medlemmer, eller media.(...) Førsosialisering er et kort trinn som slutter idet aktøren kjem i direkte kontakt med sjølve subkulturen.(Donnelly and Young, 1988: 224) [mi oversetting] I mitt tilfelle er det interessant i forbindelse med hvordan respondentene kom i kontakt med og hørte om Folven.

Utvalg og rekruttering

Før selve identitetsbyggingen kan begynne, må aktøren bli medlem av en subkultur. Donnelly (1980) har satt opp forutsetninger som mulighet, motivasjon og interesse for medlemskap som viktige faktorer. Uansett er faktorer nærhet, livssituasjon og sjansene for å komme inn i subkulturen nødvendige for å oppnå medlemskap. (Donnelly and Young, 1988: 225) [mi oversetting] Her kommer interessen for skilmiljøet og respondentens motivasjon for å bli inkludert i forhold til min oppgave. De faktorene han nevner på slutten som helt nødvendige er selvsagt tellende i mitt tilfelle selv om den subkulturen jeg studerer bare er ”i live” to-tre måneder i året. (men kanskje ikke i så stor grad som han skriver.)

Sosialisering

Sosialiseringen er en begynnende fase der medlemmene får trening i typiske trekk ved subkulturen. Aktøren finner fort ut om forestillingene han hadde om subkulturen er riktige eller misvisende. Videre lærer aktøren å tilpasse seg gruppens verdier og forutsetninger. (Donnelly and Young, 1988: 225) [mi oversetting] Dette kan linkes opp i mot mine respondenters første møte(r) med Folven og skilmiljøet der. De fikk se hvilke normer og regler som gjelder. De tre første trinnene her handler om identitetsbygging, siste trinn er bekreftelse på aksept, eller ikke.

Aksept/Utstøtt

For å få aksept i subkulturer må en vise at en har fortent en plass i gruppen gjennom å vise ferdighet og vellykka sosialisering prosess. En må og passe inn i gruppens helhet. (Donnelly and Young, 1988: 225) [mi oversetting] På Folven vil dette være det tidspunktet der en får bekreftet at en er akseptert og fullverdig medlem av miljøet.

Sosialisering betyr at vi lærer oss de grunnleggende verdiene og normene i samfunnet (www.samfunn.cappelen.no) i dette tilfellet, skilmiljøet. En ting jeg vil finne ut av i forbindelse med oppgaven er hva som utgjør skillet mellom hvem som er det ”virkelige” miljøet, altså insidere, og utenforstående som ønsker å komme inn i miljøet. Hvordan blir man

akseptert i miljøet, og hvor går skillet? Modellen over skisserer en slik prosess om hvordan man kan bli sosialisert inn i et subkulturelt miljø som skimiljøet på Folven Camping. Eksisterer denne prosessen i dette miljøet og, eller er det nok å droppe en høy klippe i en prestisjetung konkurranse eller spinne en switch 1080 tail over et stort hopp for å få innpass i miljøet?

Når en blir sosialisert inn i en subkultur, i dette tilfellet skimiljøet på Folven, er det ulike element/holdpunkt som er viktige for å føle tilknytning til kulturen. Her er sannsynligvis skikjøringen mest viktig. Jeg tror likevel kameratskapet skikjørerne seg imellom er nesten like viktig som selve skikjøringen. Det er ikke det samme å kjøre alene, ingen å dele naturopplevelsene med eller diskuterer hvor bra snøen var. Skikjøring kan gi sterke opplevelser og om en opplever slikt i lag med andre vil en føle seg knyttet til den/de som er med oss i en slik opplevelse.

Belinda Wheaton peker på i sine undersøkelser at sosialisering og kameratskap var en viktig del av erfaringen for mange mannlige surfer. Under hennes feltarbeid med surferne skriver hun om *camaraderie and support*.

”Film representations of surfing, such as Point Break, or the cult movie Big Wednesday often signify surfing as an expression of “male bonding”; sporting supremacy is subordinate to male camaraderie. Mike Doyle, an ex-professional surfer, highlights this element of the surfing experience in his autobiography, an attitude still prevalent among parts of the surfing culture:

Since my early days at Malibu, the part of surfing I cherished most was the friendship and camaraderie I shared with other surfers. [...] The point, at least for me, was never to prove how great you were, but to have fun with your friends. If there was a competitive element involved, it was challenging each other to do better. (Wheaton 2004: 142)

Det eks-prosurfer Mike Doyle poengterer her er at det å ha det kjekt med kompiser er viktigere enn å vise hvor god en er. Selv om han snakker om surfer tror jeg det er det samme som gjelder innenfor skikjøring.

2.4 Livsstil

Som nevnt i innledningen er ski en livsstil for mange av de som driver innenfor skimiljøet. Hva er så livsstil? *”Begrepet kan assosieres med livsvaner eller levestil. Slike vaner eller levestiler inneholder i prinsippet alt, fra når den enkelte står opp og legger seg(...). En viktig bit handler om interesser, aktiviteter og samvær med venner.”* (Fauske og Øia 2003: 172) Det handler altså om hvordan individ, både kollektivt og individuelt oppfører seg og lever. Hva som påvirker ens leve- og handlingsmåte. Ofte blir disse livsstilsvanene dannet i ungdomsalderen, når en begynner å bli voksen, kjenner på nye impulser og ønsker å ”finne seg sjøl”. Dette fører individ inn i ulike miljøer eller kulturer om en vil. Det generelle kulturbegrepet vil i følge Aschehoug og Gyldendals Store norske leksikon omfatte: *”tanke-, kommunikasjons- og atferdsmønstre på alle felter av samfunnslivet(...)*” dvs. noe av det samme som livsstilsbegrepet.

I følge Vest-Telemark museum var Sondre Norheim verdens første skiboms. (www.vest-telemark.museum.no) Videre sier de at det var han som stakk ut løypa for den moderne skisporten, og fjernet seg fra skiens opprinnelse som fremkomstmiddel. Sondre Norheim var født med ski på beina og tok de sjelden av seg. Han brukte skiene til å utføre *uvørne vågestykker* og til lek og moro. I en verden av hardt arbeid og fattigdom ble skiturene en gledesrus og en flukt fra hverdagen. Det sies at kona hans måtte ha vært en sterk og tålmodig kvinne. Hun måtte ta seg av en voksende ungflokk og i tillegg jobbe for å tjene penger, i og med at Sondre knapt tenkte på morgendagen.

Alt dette er i tråd med det en tenker på når en hører om en skiboms. Noen definisjon på hva en skiboms er, er vanskelig å finne. Det som er felles for alle skiboms er at de står på ski og er mest opptatt av å få kjørt og lekt seg mest mulig i snøen, gjerne ispedd konstant dårlig økonomi. For de fleste blir det med en uke eller to i alpene. Om de kan kalles skiboms kan selvsagt diskuteres. Derimot er det ikke noe tvil om, er at de som tar skrittet fullt ut tilbringer en sesong eller fem på jakt etter den perfekte snøen, kan kalle skiboms tilværelsen for en livsstil. De lever og ånder for å få kjørt så mye som mulig på ski og alt handler om å spare penger til neste, skitur/sesong. Om turen går til velkjente steder som Hemsedal, Chamonix og Engelberg, eller til mer eksotiske steder som Shemshak i Iran eller Kamchatka halvøya i Russland er det skikjøringen som er i fokus. For noen av disse er skikjøringen så viktig at de reiser til snøen på sommeren også, for eksempel Las Leñas i Argentina eller Stryn sommerskisenter.

Det er en veldig betegnende måte snowboardingens ”gudfar” Jake Burton svarte på da han fikk spørsmålet:

whether there was any ”agreed - upon definition” of ”extreme sport” or whether. It was ” somewhat in the eye and the bulder”?

It doesn't have to be an extreme sport at all. There are a lot of people that, you know, snowboard in a fairly conservative manner. But I think what's a better moniker is maybe that it's a lifestyle sport, and a lot of the kids and people that are doing it are just completely living it all the time, and what's what distinguishes snowboarding from a lot of other sports. And skateboarding and surfing are the same way. And I'm not sure why that is unique to board sports, but I think the only thing that you can come back to is that they're so much fun. (Wheaton 2004: 4)

Som sagt tidligere i avsnittet er livsstil hvordan individ, både kollektivt og individuelt oppfører seg og lever. Hva påvirker ens leve og handlemåte? Vi kan her trygt si at skikjøringen er veldig sentralt her.

2.5 Skispråk

Aktiviteten skikjøring, som ment i oppgaven, vil mange se på som *ekstrem sport* og ganske *risiko* fylt. Spør du utøverne av aktiviteten, vil de fleste benekte dette, tror jeg. De vil sannsynligvis si at det er lek og rekreasjon. De som sier at dette er ekstrem sport er kanskje uvitende og kjenner til aktiviteten bare gjennom media. Ser en noen hoppe ut for en 6-7 meter høy klippe i overlydsfart vil de tenke at dette er galskap. Men det er selvsagt ikke nybegynnere som gjør dette. Det er personer som vet hva de driver med. Når det gjelder risiko, kan en ikke benekte at slikt er risikofritt, men begrep som subjektiv og objektiv risiko er viktige her. De fleste vil synes den nevnte handling innebærer stor risiko(objektivt), mens skikjøreren har kontroll over egne ferdigheter og situasjonen(subjektivt). En annen grunn til at folks syn er slik, er at når det først skjer ulykker er det ofte verre/større ulykker enn det vil være ved andre aktiviteter, og dermed kanskje litt ”opp blåst” av media. Det er uansett ikke til å komme unna at det er en risikofylt aktivitet, men jeg vil holde meg unna begrepet ekstrem sport i størst mulig grad. Nå er det heller ikke selve skikjøringen jeg vil ha fokus på i oppgaven, men jeg synes det er relevant å ta med fordi det kan være med på å gi et innblikk i miljøet.

Andre sentrale begrep

Park: en park er tilrettelagt med hopp i ulike størrelser (bigjumps), Halfpipes og rails (rør) i forskjellige lengder og fasonger.

Jibbing: personer som oppholder seg i parkene og leker med de elementene som finnes der

Twintippski: ski som har tupp i begge ender. Skiene er bygd for å brukes i parken. Tupp i begge ender gjør det mulig for skikjøreren å lande baklengs

Frikjøring-/fatski: i miljøet snakker enn med en litt fleipende tone at en fatski minimum skal være 100mm under foten, altså midt på skien. Disse skiene finnes i alle mulige fasonger, lengder og design. Fellesnevner er at de skal flyte i puddersnøen

Pudder: tørr, lett snø, en skikjørers våte drøm.

Slush: sommersnø

Frikjøring: lek i uorganisert form på ski eller snowboard utenfor et tilrettlagt eller preparert løypenett i ski anlegg (offpiste)

Frikjøringskonkurranse: konkurranser som arrangeres i fjellet hvor dommere vurderer kriterier når kjøreren kjører ned fjellsiden, går ikke på tid. Kun ytrebegrensninger og sperring av store farlige klipper er føringer arrangørene følger.

2.6 Historie og skisenteret og Folven camping

Sommerski

Sommerski på Strynefjellet har en lang og solid historie. Selve skisenteret ligger lokalisert ved og på Tystigbreen, og strekker seg fra 1060 moh opp til 1600 moh. Rundt anlegget ligger det flere høye fjelltopper opp mot 1900 moh. Landskapet byr på alt fra dramatiske fjell og dalformasjoner til høytliggende breplatå.

Siden 40-tallet har man drevet sommerskikjøring her. I 1972 kom de første tautrekkene. I 1988 fikk Stryn sommerski bygget nye heissystemer og utviklet seg til et moderne skisenter. (Fri Flyt, nr.41: 32) I dag er det en stolheis og en breheis(t-kork) i anlegget.

Et av de største satsingsområdene til skisenteret slik det fremstår i dag er terrengparken. I utgangspunktet var dette et tilbud rettet mot brettkjørerne, men har etterhvert blitt like populært for den såkalte jibbekulturen - parkkjørere med ski på beina. Parken utvides og forbedres hvert år, og inneholder et bredt utvalg av hopp og rails. (www.strynefjellet.com)

Sommerskisenteret er likevel mest kjent for frikjøringen som finnes bare noen korte stavgang fra toppheisen. Kjente fjellsider som Korte- og Langebaksiden, SS Norway og Mannefallet er populære nedfarter så lenge det er nok snø. Enkelte sommere kan en være så heldige å få fin fin pudder tidlig på sesongen. På hjemmesiden advarer likevel skisenteret om ferdsel utenfor

tråkket løype, fordi senteret ligger på en bre og utover sesongen kan det komme frem bresprekker, og tynne snøbroer som skikjørerne risikerer å falle igjennom og ned i. Så er selvsagt faren for snøskred også der som alle andre plasser.

Skisenteret har blitt saksøkt av personer som har falt ned i sprekker. For eksempel i 1998 krevde en kvinne 2,4 millioner i erstatning etter at hun falt ned i en bresprekk. Hun mente sikringen var for dårlig fra skisenterets side. Skisenteret ble frikjent i Nordfjord herresrett. (www.dagbladet.no)

Senere, i 2002, tapte de derimot i Høgsterett mot samme kvinne og ble dømt til å betale 1,6 millioner. Dette førte til konkurs for Strynefjellet sommerski AS. (www.bt.no) I dag drives skisenteret av Strynefjellet AS.

Det har alltid vært mange skikjendiser som har besøkt Stryn Sommerski, Alt fra Stein Eriksen på slutten av 50-tallet til Alberto Tomba, Kjetil Andre Aamot, Lasse Kjus og ikke minst frikjøringslegenden Glenn Plake på 90-tallet. Terje Håkonsen har vært der med hele Burton teamet på slep etter årtusenskiftet. Bilder fra skisenteret på Tystigbreen figurerer stadig i nasjonale og internasjonale ski-/snowboardmagasiner. I en artikkel i Fri Flyt om sommerskisenteret skrives det: *"Hit kommer alpeboms så kresne at de knapt ofrer norske fjell en tanke i vintermånedene. Selv svenskene er på plass, for å nyte lange åk med sløsj og fjordutsikt"* (Sande 2006: 32)

Skisenteret åpner normalt i mai en gang, avhengig av snømengdene, og holder åpent til det kun er is igjen på breen og gjør skikjøring vanskelig.

Folven

Samtidig med åpningen av skisenteret åpner også Folven camping lenger nede i dalen. Folven er oppholdsstedet for mange av skikjørerene. Folven har eksistert i over 15 sesonger, så lenge den har eksistert har skikjører bodd her. Siden starten av 2005 har Folven vært eid og drevet av skisenteret. Folven ble lagt ut for salg høsten 2004 og var nærme å bli omgjort til familiecamping av en hollender. Skimiljøet så en stund svart på dette, men krefter ble satt i sving for å "redde" Folven. Det ble sendt e-post rundt til viktige og mindre viktige aktører i skimiljøet og alt ble gjort for å bevare Folven som den skicampen den er blitt kjent som. Til slutt kjøpte skisenteret (Strynefjellet AS) seg inn i Folven camping, fordi de mente det var viktig for den videre driften av skisenteret at Folven var en plass for skikjører.

Det er mange måter å beskrive Folven camping, her fra en gruppe franskmenn som besøkte Nordfjord sommeren 2005

Folven a plus en commun avec un festival de heavy metal qu'avec un camping traditionnel. La musique jaillit de tous les coins, du trip-hop suédois ici, du Metallica par là; les feux de camps et les barbecues fument. Il y a un mix étourdissant de tipis, de caravanes fatiguées et de tentes de l'armée scandinave – avec cheminées et poêles à bois(...) Tout le monde semble toujours avoir une bière à la main et être prêt à vous en offrir une si vous n'en avez pas(...)
(www.skipass.com)

Folven har mer til felles med en heavy metal konsert enn en vanlig camping. Musikken kom fra alle kanter, svensk trip-hop her, og litt Metallica der; bål, og griller ryker. En salig blanding av imponerende lavoar, slitne campingvogner og en bataljon skandinaviske telt med skorstein og ovnsfyring(...) Det ser ut som alle går rundt med en øl i hånden hele tiden, og er klar til å gi deg en, om du ikke har noen(...) [fritt oversatt av meg]

De fleste av beskrivelsene fra Folven kan berette om god stemning og høg hyggefaktor. Jeg har allerede poengtert at festen er sentral på Folven, og beskrivelser som den over understreker vel den påstanden ganske godt. Som de skriver er denne campinggen ikke som alle andre campinggen, den har nok mer til felles med en festivalcamp. Det gjenspeiler seg også i trafikk kontrollene politiet har mellom Folven og skisenteret. Gjentatte ganger har skikjørere blitt stoppet på vei opp på fjellet med promille i blodet(<http://www.strynenytt.no/>). Det er selvsagt ikke helt heldig. Folk velger å kjøre selv om de vet at alkoholen sitter i fra dagen før, og at det er stor sjanse for at politiet står klar med kontroll. Jeg vet ikke om dette er dumskap eller en forferdlig lyst til å komme seg på fjellet for å kjøre ski...

2.7 Absolutt snowboard

Christensens doktorgrad om studier av sidelengs ungdomskultur tar for seg et lignende miljø som Folven. Totten Happy Campers, som hadde sitt tilholds sted i Hemsedal og hadde sin storhetstid fra begynnelsen av 90-tallet og frem til -98. Dette var årene snowboard og snowboardere sloss for sportens eksistens i Norge. Et snowboard miljø som ble uglesett av en hel generasjon. Et miljø av snowboardere dedikert til lek i fjellet og i parken med snowboardet festet til føttene. Disse snowboarderne brukte naturen og dens naturlige form til aktivitet. Naturen var "rammen" for leken. Ingen lignende miljøer har stukket seg fram på lignende måte siden den gang, verken på ski eller snowboard. Christensens doktorgrad er viktig for å forstå ungdom og ungdomskultur på.

Snowboard har sitt opphav fra skate- og surfekulturen. Ønsket om å "surfe" på snøen førte til at snowboardet kom under utvikling på 1960-tallet. For å forstå miljøet og kodeksene der er vi

nødt til å dykke ned i snowboardets spede start. ”*Selv om snowboard opprinnelig var et forsøk på å surfe på snø, er det skate som har preget den moderne freestyle snowboard*” (Christensen 2001,b:110).

Selv om snowboard var lite utbredt i Norge på 80-tallet så var det en liten gjeng som hadde hørt ryktene om snowboard fra den andre siden av Atlanteren. Snowboard ankom Norge ikke lenge etter, og gjennom nittitallet utviklet det seg egne snowboard miljøer. Så og si kjemisk rensset for skikjørere. Likeså var det ikke før mot slutten av nittitallet og begynnelsen av 2000 at snowboard slo igjennom som den store nye norske folkesporten. Alle skulle kjøre snowboard. Mot slutten av 90-årene gikk det tregt for skiindustrien. Snowboard kom opp som en konkurrent og tok en stor markedsandel. Salgstallene var himmelske. Igjen var det i kraft av utstyrsutviklingen at skisporten igjen kom med i gamet igjen. Ski med innsving ble introdusert og man begynte å ta etter snowboard og bygge bredere ski slik at også skifolket kunne ”flyte” oppe på snøen. Det ellers så trause skimiljøet fikk et løft. Påvirkningen kom utelukkende fra snowboard. Skimiljøet vokste side om side med snowboardmiljøet og utviklet seg raskt. Store brede ski revolusjonerte leken i snøen og twintipp ski kom på markedet. Skifolket kunne snurre som snowboarderne og lande baklengs i ”parken”. Utviklingen ble eksplosiv for ski industrien. I denne perioden ble det bygget såkalte snowboard parker i Norge. Igjen etter modell fra andre siden av Atlanteren. I snowboardparkens spede begynnelse ble det en rivalisering mellom ski og brettfolket. Brettfolket likte ikke at skifolket holdt på i ”deres” park. Man kunne i en periode se skilt hvor det stod: *snowboard only*. Heldigvis utviklet det seg til at det ble like naturlig for skifolket å leke i parken. To parallelle miljøer lekte sammen i parken. Litt tid tok det, men helt ubevisst smeltet disse to miljøene sammen. I dag er det helt naturlig at brettfolk og skifolk er ute på fjellet og i parken sammen. Det er kun leken som er i fokus. Samhørigheten og sosialiseringen mellom ski og brettfolket kan man i dag se tydelig når man besøker man Stryn Sommerskisenter og Folven Camping.

Som en underproblemstilling har jeg spurt meg: *hvilken posisjon har jentene i dette miljøet?* Christensen skriver litt om dette i oppgaven sin. ”*Jenter som ”bare” hadde vert kjærester, hadde ikke noe sosialt festepunkt i miljøet når det ble slutt på forholdet. De som derimot delte guttenes engasjement for kroppslig ekspressiv lek og/eller hadde venner fra kameratgruppene, viste den samme stabile interesse som guttene.*” (Christensen 2001b: 98)

På Folven er det nok en viss overvekt av gutter, og selve skimiljøet er mannsdominert. Jeg er interessert i å se om jentene i miljøet er fullverdig akseptert, eller om de bare er akseptert som ”pynt”. Er det de samme som skillene på en ”insider” og ”outsider” jenter som hos guttene?

Utenom *Absolutt snowboard* har jeg som annen teori valgt å bruke bl.a. ski/snowboard og bratt friluftsliv bladet Fri Flyt. Det er det ledende mediet i Norge for folk innen skimiljøet. Det er gjennom dette bladet/internett siden norske skikjørere får nye, og kan formidle impulser innen det nyeste på skifronten. Hva er årets beste ski? Hvor er vinterens heteste afterskisted? Ikke minst, hvor får du mest og best pudder for deg selv (helt til alle andre har lest artikkelen om samme plassen)? Det er bare å lese Fri Flyt så får du svar på alle disse spørsmålene! Her har jeg funnet ulike artikler som er relevante for oppgaven vår.

Gjennom problemstillingen seier det seg selv at en må ha kjennskap til miljøet. Noe jeg, som sagt, har gjennom flere år selv.

Annen teori jeg har valgt å bruke er: *Ungdom. I spenningen mellom det lokale og det globale* skrevet av Heggen, Myklebust og Øia, *Oppvekst i Norge* av Fauske og Øia og *Norske ungdomskulturer* av Øia, disse brukte jeg som en innfallsport til temaene livsstil og identitetskaping. I tillegg har jeg brukt *Understanding lifestylesports* av Wheaton. Disse supplerer bra Christensens bok som beskriver miljøet slik han møtte/opplevde det.

3.0 Metode

3.1 Valg av metode

Når det gjelder valg av metode har jeg allerede nevnt i innledningen at jeg vil bruke *kvalitativ metode* i min forskning, dvs. jeg vil gjøre dybdeintervju. Det er ganske enkelt fordi, slik jeg ser, vil dette gi meg det mest korrekte resultatet.

Forskeren forsøker å sette seg inn i intervjuobjektets egen situasjon og se verden fra dens synspunkt. *Ut fra dette ønsker han å skape en dypere og mer fullstendig forståelse for det fenomenet han studerer.* (Holme og Solvang 1996: 88) I og med at jeg er ute etter å få fram de ulike respondentens personlige meninger og et dypere innblikk i skilmiljøet, valgte jeg å bruke kvalitativ metode.

Det er vanlig å snakke om to ulike tilnæringsmetoder når en snakker om forskning i samfunnsvitenskapen, *kvalitativ* og *kvantitativ*. Ved bruk av kvantitativ metode er man ute etter konkrete fakta og statistikk som man kan forklare samfunnsforhold med.

Forskningsarbeidet med denne metoden består som oftest av en spørreundersøkelse, multiple choice undersøkelse og lignende.

Ved bruk av kvalitativ metode vil forskeren lettere komme inn på respondentene, og vil kunne gå grundigere inn på spørsmålene enn ved kvantitativ metode. *Kvalitative data og metoder har sin styrke i det å få fram totalsituasjonen. Slike helhetsframstillinger åpner også for økt forståelse for sosiale prosesser og sammenhenger.* (Holme og Solvang 2003: 76)

Kvalitativ forskning trenger ikke nødvendigvis være direkte intervju med respondentene. Det kan også være observasjon, deltakelse eller dokument analyse. Det skal og sies at det er ikke en riktig og en feil metode for forskning, men en skal være klar over de sterke og svake sidene ved den metoden en bruker i forskningen.

En annen grunn til at jeg har valgt denne metoden er fordi på det stadiet jeg er nå, måtte ha gjennomført en kvantitativ undersøkelse i sommer, de månedene miljøet er aktivt på Folven. Noe som ikke vart gjort, ganske enkelt på grunn av at jeg ikke hadde bestemt meg for problemområde. Jeg hadde nok uansett valgt kvalitativ metode fordi det er det mest hensiktsmessige i en slik undersøkelse. Det hadde nok kanskje også vært lettere å komme i kontakt med alle intervjuobjektene på en gang i sommer. Det som kunne ha vært en fordel, var at jeg med klarhet i problemområdet, kunne ha gjennomført deltakende observasjon i sommer med oppgaven i bakhodet. Men som tidligere nevnt, har jeg, til tider vel og merke,

vært en del av dette miljøet, og føler jeg har god bakgrunn for å kunne uttale meg om det. Jeg vil plukke ut noen sentrale personer jeg vet om og gjøre *dybde intervju* med dem.

3.2 Utvalg

Jeg hadde i utgangspunktet tenkt meg 4-5 respondenter, innenfor ledelsen på camping og i skitrekket, pluss noen faste innslag av ”sesongere” på camping og i skisenteret. Ettersom jeg kom godt i gang med oppgaven og problemstillingen forandret seg, bestemte jeg meg for å konsentrere meg mer om kun besøkende/skikjørere i og med at jeg er interessert i og skal undersøke miljøet og ikke noe som har med administreringen eller driften å gjøre.

Planen var å gjennomføre intervjuene og ta de opp på bånd, dette viste seg å være vanskelig. Problemet var å møte alle objektene. Jeg endte derfor opp med 7 respondenter som jeg sendte spørsmål til over e-post. Enkelte av disse er fremtredende og profilerte personer innen skimiljøet. Andre er personer som liker å stå på ski og bruker mye av tiden sin til det. De har vært i miljøet en god stund og kjenner det godt, bortsett fra en som var der for første gang i sommer. Jeg tror det er bra og ha med en som er forholdsvis ny, som har sitt første møte med Folven friskt i minne. Tre av respondentene var jenter, noe jeg mener kanskje kan gi meg litt andre vinkler å se og oppfatte ting på.

De fleste respondentene ble kontaktet over telefon før spørsmålene ble sendt på e-post. Svarene vil sannsynligvis bli litt kortere og mer upresise, derfor har jeg valgt å ta så mange som sju personer. Etter at svarene var kommet inn og jeg følte jeg trengte bedre svar på enkelte spørsmål kontaktet jeg respondentene igjen. Det var bare tilfellet i to sammenhenger. Jeg velger også å anonymisere i denne undersøkelsen, fordi jeg ser ingen hensikt med å oppgi navnene. Jeg skal likevel gi en liten presentasjon av hvilke personer de er og har gitt de andre navn enn deres opprinnelige.

Anna: Studerer til naprapat(en type kiroprakti), utdannet skiinstruktør på Sommer som vinter, startet skiskole på Stryn sommerskiser i 2003. Har vært på Folven 3 sesonger

Dolly: Studerer pedagogikk, tidligere aktiv telemark kjører, har nå konvertert til alpint. Første gang på Folven med venninner når hun var 18 år.

Maria: Svensk, har jobbet/stått på ski i Hemsedal en sesong og to sesonger med jobbing i Hemsedal på forsesongen og ski i Alpene uten jobb hovedsesongen. Utdannet skilærer. 3 sesonger bak seg på Folven.

Tormod: Kjørte alpint frem til han var 12 år, har siden kjørt telemark, første gang på Folven med kompiser som skulle møte noen andre venner der. To sesonger på Folven

Pål: Gått skigymnas i 3 år og deretter jobbet som skiinstruktør i 2 år. Studerer, men det er ”bare” tidsfordriv frem til neste skitur. Første gang på Folven i sommer. Står ellers ikke mye på ski om sommeren pga. andre aktiviteter har prioritet.

Dan: Aktiv alpinist til han mistet et ben i -86, har siden -96 hatt skikjøringen som en jobb. Har deltatt i 4 papalympics. Første gang på Folven med foreldrene, bestemte seg da for at hit skulle han tilbake. 5 sesonger på Folven.

Geir: Har vært aktiv alpinist, kulekjører og freestyle. Reiste til Folven første gang alene, fordi han hadde kranglet med kjæresten og trengte å bli i godt humør.

3.3 Intervju

Når problemstillingen var klar, gikk jeg i gang med å utarbeide en intervjuguide. En intervjuguide skal inneholde spørsmål og tema jeg ville ta opp i løpet av intervjuet. I og med at jeg skulle bruke e-post, måtte jeg lage konkrete spørsmål som gikk an å svare litt utfyllende på.

Det er viktig å kunne plukke ut de riktige respondentene ved valg av kvalitativ metode. Det stiller krav til at de har mye kunnskap om problemområdet, kan snakke for seg og har høyt refleksjonsnivå. Ved valg av feil respondent kan undersøkelsen bli bort i mot verdiløs.

Noen tema jeg ville igjennom i løpet av intervjuet:

- Respondentens skihistorie og tilknytning til Folven
- Hvordan de tror utenforstående ser på skimiljøet på Folven
- Aksept i miljøet. Hva skiller en insider fra en outsider
- Hvorfor akkurat Stryn og Folven
- Jenters posisjon i miljøet
- Fremtiden

Etter jeg fikk inn data, tok jeg for meg hvert enkelt tema i intervjuet, og fant det som var relevant for problemområdet. I og med jeg fikk inn svarene på e-post, var det lite jobb med materialet siden jeg hadde alt på svart og hvitt fremfor meg. Jeg vil skrive mer om behandling av data i drøftingskapitlet.

3.4 Validitet og reliabilitet

Begrepet validitet kan gjengis med gyldighet eller relevans. Utfordringen blir å samle inn data som er relevante for den problemstillingen vi arbeider med. (Halvorsen 1993: 43)

Med reliabilitet siktes til hvor pålitelige målingene er. Høy reliabilitet betyr at uavhengige målinger skal gi tilnærmet identiske resultater. (Halvorsen 1993: 44)

Skal det være hold i en forskning er disse to begrepene sentrale. Underveis i hele forskningsprosessen er det viktig å stille seg spørsmål om dette er relevant for forskningen og om man kan stole på målingene og resultatene. Blir dette feil, vil forskningen verken ha validitet eller reliabilitet i forhold til problemstilling eller problemområde.

Helt konkret i forhold til oppgaven min, må det sies at validiteten må være god. Det er fordi respondentene er sentrale aktører i miljøet og er kanskje de som kan si mest om hvordan livet er blant Strynefjellene er om sommeren.

Et problem kan være at intervjuene er gjort på e-post. Det kan derfor være lettere å misforstå spørsmålet, og det samme med svaret. Men jeg har muligheten til å sende oppfølgingsspørsmål etter at jeg har mottatt svarene eller ta kontakt over telefon. Jeg mener at ved å ha 7 respondenter vil jeg kunne luke ut eventuelle diffuse eller misforståtte svar. Dette har jeg også prøvd å luke mest mulig ut gjennom riktig formulering av spørsmålene. At nesten halvparten av respondentene er jenter vil, slik jeg ser det, gi en større mulighet for ulike vinklinger på problemområdet. Alt dette er med på å heve reliabiliteten, men i bunn og grunn er det hvordan spørsmålene er stilt, om det er de rette spørsmålene og om de blir oppfattet riktig/likt av begge parter som avgjør reliabiliteten.

Ved kvalitativ forskning er analysering av data i etterkant av undersøkelsen den største jobben.

I spørreundersøkelser (kvantitativ metode) er alle data organisert og strukturert på forhånd i visse kategorier. Dette gjør at disse dataene allerede foreligger slik at de kan analyseres direkte(...).Situasjonen er en radikalt annen når det gjelder kvalitative data. All strukturering og organisering av dataene må skje etter at data er samlet inn. Det er heller ikke formaliserte rutiner, prosedyrer og teknikker for å behandle slike data. (Holme og Solvang 1996: 131)

Det er først ved analysering av data en ser om påliteligheten er god. Når svarene er strukturert og analysert begynner jeg å bygge en totalforståelse av materialet. Da bør en kunne gi svar på problemområdet og problemstillingen. Et problem kan være at respondenten vet hva intervjueren forventer til svar og for å oppfylle forventningene svarer han nettopp dette. Spesielt når en bruker e-post slik jeg har gjort er det lett å svare korte, enkle svar som forventet fordi en ikke gidder å skrive mye på e-post. Ved å intervjuer så pass mange som 7 personer, og i tillegg være klar over denne faren tror jeg at det er mulig å klare å luke ut de mest overfladiske svarene.

4.0 Resultat og diskusjon

I denne delen vil jeg presentere svarene jeg har fått fra respondentene og diskutere svarene. Gjennom forskningen i denne oppgaven vil jeg finne ut hva som gjør kombinasjonen Stryn sommerskisenter og Folven camping så populært. Jeg føler det er viktig å få frem et helhetsinntrykk av hvordan livet er blant Strynefjellene om sommeren for at dette skal forstås. Det har jeg delvis gjort i teorikapittelet, og vil forsette her, gjennom presentasjonen av svarene. Som nevnt i foregående kapittel finns det ingen mal eller fasit for analysering av kvalitative data. Jeg vil presentere innsamlet data ved å dele opp dette kapittelet i de ulike emnene intervjuet består av. Jeg kommer ikke til å gå inn på hva hver enkelt respondent har svart, men gjengi hovedtrekkene innenfor emnet, og gi direkte sitat om jeg mener det er på plass. Noen av respondentene var litt overrasket over omfanget av intervjuet, det var mer enn de trodde. Jeg var redd dette skulle føre til mindre utfyllende svar, i og med de svarte på e-post, men det viste seg at de aller fleste hadde svart godt og utfyllende nok.

4.1 Skibakgrunn og møtet med Folven

Jeg vil begynne med å si litt om hvilken bakgrunn respondentene har som skikjørere, og deres første møte med Folven og skimiljøet der. Jeg føler det er viktig for å se hvilke folk som er der. Det gir selvsagt ikke noe inngående bilde av personene, men viser at det er alle typer personer med ulik bakgrunn, innenfor ski i hvert fall, som er å finne i miljøet.

Samtlige respondenter har stått på ski siden de var ganske små. De yngste var to år da de begynte å stå på ski, den eldste var tolv år da han begynte. Omtrent halvparten har vært aktive innenfor alpint eller telemark for en kort periode. Med det mener de at de har vært med i en klubb og kjørt konkurranser. Alle sier at nå er det bare frikjøring som er interessant og oppgir rekreasjon, lek og kameratskap som viktigste grunner for å stå på ski. Noe som står i kontrast til konkurranse. Det er et unntak, der en av respondentene har deltatt i 4 paralympics. Til tross for kun et bein er denne respondenten likevel hektet på frikjøring.

Når det gjelder respondentenes første møte med Folven er det på ulike måter de er blitt introdusert. Alt i fra å ha vært der første gang med foreldrene i tolvårsalderen eller i jobbsammenheng til å komme for å kjøre frikjøringskonkurranse oppe på fjellet. Alle kunne fortelle om et positivt første inntrykk, det gjenspeiler seg jo i at de alle kommer igjen hvert år. Det var likevel et par respondenter som kom alene første gang, og sa at det var litt vanskelig å bli kjent med noen de første timene. Dette til tross for at det ble gjort forsøk på å komme i

kontakt med noen av de som allerede var der. Videre skriver de at etter noen øl, fantes det ikke noe slik problem lenger. Men dette temaet vil jeg skrive mer om i kapittelet om insider Vs outsider.

Det som må sies er at alle respondentene hadde allerede en eller annen form for tilknytting til skimiljøet før de kom til Folven og var der over noe tid. Noen i større grad enn andre, men en kan, i forhold til modellen til Donnelly og Young, i og for seg si at sosialisering prosessen allerede er godt i gang før de kom til Folven. De har alle vært gjennom førsosialisering prosessen i og med de vet de skal til Folven og hva de skal der. Også dette vil jeg kommentere mer i et senere kapittel.

4.2 Hvorfor Stryn?

Videre var jeg interessert i å vite litt om respondentenes forhold til Stryn sommerskiser og Folven. For eksempel hvorfor de stadig kommer igjen eller hvorfor de står på ski om sommeren også, etter en lang vinter.

En ting absolutt alle sier, er at de reiser til Folven for å treffe likesinnet mennesker. En respondent sier:

”Vi treffer likesinnede mennesker, som lever for å stå på ski, ha det gøy, leve livet i nuet. En gjeng som er eksperter på å suge ut det beste som finest i livet. En gjeng oppriktig glade livsnytere.” (Anna)

Jeg ba dem også beskrive en perfekt dag blant Strynefjellene. Da nevner de aller fleste at, det å være med på ski med venner, er viktig for at det skal bli en perfekt dag.

”Solen skiner alltså på den här dagen. Det blir såklart sovmorgon eftersom solen ännu inte hunnit värma snön tillräckligt. Det är ganska tidigt på säsongen och de flesta åk är fortfarande åkbara. Det vill säga: Mycket slaskig skidåkning med goda vänner och lite stress. Dagen avslutas såklart nere på Folven Pub med några öl i solen...” (Maria)

Her ser vi et eksempel på at kameratskapet rundt skikjøringen er like viktig her som det surferen Mike Doyle poengterte det var for surfere som nevnt tidligere i oppgave i teoridelen. Og ut ifra det at det er så mange likesinnet mennesker samtidig på et sted, sier respondentene at det blir fest. Som en av respondentene mine sier.

”Det [festen, min kommentar] er et godt eksempel på hva som skjer når en stor gruppe mennesker med samme interesser samles på et sted” (Geir)

Andre forklaringer på hvorfor det blir fest, oppgir de, at noen treffer en bare på Folven i løpet av året. Noen sier at det er fordi det er starten på sommeren og det er jo et velkjent faktum at folk blir mer livlige når det er lyst hele natten og varmere i luften. En sier også at festen er et resultat av beliggenheten til campingen, bortgjemt fra sivilisasjonen og det ”vanlige” liv. Det siste vil jeg tro respondenten har mye rett i. I hvert fall når det gjelder de som er på Folven en helg i året og kanskje en liten skiferie om vinteren, de som ikke har dette som en livsstil i like stor grad som de hardbarka skibomsene. En del respondenter poengterer og at disse, som ikke er så mye på Folven gjennom hele sommeren, ofte dukker opp ved store ”happenings”. Det betyr helger som åpningshelgen (for skisenteret), St.Hans og ved ulike samlingscamper i regi av diverse merkevare leverandører. For eksempel Quicksilver camp eller Aloha Open (Aloha Hemp).

Noe som er interessant er at en av respondentene som er mye i miljøet, og har vært en del på Folven sier:

”Det er vel ikke mer festing blant disse enn blant vanlige ungdommer som henger i byen en hel sommer. Bare bedre stemning.” (Tormod) Videre sier en annen: ”Alle er kompiser. Det er sjeldent eller aldri bråk på Folven.” (Dan)

Slike uttalelser viser bare at skimiljøet er en gjeng med folk som er der for å møte kjentfolk og ha det moro uten å plage andre. At disse uttalelsene kommer fra ”erfarne” Folven boere tyder vel kanskje på at det ikke er de hardbarka bomsene som er de verste til å feste. Selv om det er ingen tvil om at de og liker å ta seg en fest.

Bortsett fra å treffe likesinnede er det ikke til å komme utenom at skikjøringen trekker mange folk. En respondent oppgir denne grunnen for å stå på ski om sommeren:

”Det er som å røyke, når du først har blitt hektet, er det ikke lett å slutte. Skisesongen er alt for kort og ustabil til at man får mett et sin sult på skikjøring(...)” (Geir)

Snøen er annerledes om sommeren enn om vinteren, og det å cruise rundt på sommerslush gi en nesten vel så god følelse som å kjøre pudde om vinteren. Mikset med sol og varme om

dagen, med mulighet for bading i fjorden med en øl i hånden etter endt skidag, gjør dagene helt perfekte.

Alle fremhever også muligheten for frikjøring i variert terreng langt utover sommeren som unikt i Europa. Variasjonene i skimulighetene blir også nevnt av mange.

”De har som eneste sommerskiser i Europa ett variert terreng. Du har muligheten til offpiste kjøring med lange run, du kan kjøre i parken eller du kan kjøre preppet løype. Du har valgmuligheter som du ikke har noe annet sted i Europa!” (Dan)

De tre siste årene har det også vært arrangert frikjøringskonkurranse på sommeskiseret, Stryn Freeline Jam, eller bare Jammen blant kjørerne. Eneste frikjøringskonkurranse i Europa på sommeren. (www.freelinejam.com) Konkurransen innenfor frikjøring er jo litt i mot sportens normer og mentalitet. Grunnen til frikjøring er jo nettopp å være fri og slippe konkurranse. Men som nevnt i kapittelet om skispråk (kap. 2.5), er det litt andre kriterier som teller ved frikjøringskonkurranser. Kjøreren blir bedømt ut ifra aggressivitet, linjevalg, kontroll osv., ikke tid. Fokus ved Jammen er heller ikke vanlige frikjøringskonkurranseregler, her er det kriterier som *skiglede, flyt og estetikk* som teller. En annen ting som er spesielt ved Jammen er at det er deltakerne selv som er dommere. Det er delt opp i heat, når et heat har kjørt skal de dømme det neste heatet. Dette gjør at det blir en veldig uhøytidlig stemning, og konkurranseaspektet er ikke det viktigste, men gleden ved skikjøringen.

Bortsett fra ski og fest kommer det frem en hel del andre aktiviteter som er populære å bedrive på Folven når en har ”fri” fra ski og fest. Slakkline, skating (det finnes egen skatepark ved Folven som vart restaurert sommer 2006), fotball uten regler og det finnes til og med en bane til motorcross to minutter fra campingplassen for de som har egen crosser. Om en vil reise litt lenger unna foreslås det sightseeing turer til Geiranger for å spise reker på bryggen og se på turister, eller surfeturer til Stad om det er bra bølger.

Dette er jo en form for livsstil der lek står i høysetet. Christensen skriver dette om lek: *”Lek og betoning av det lekende som verdigrunnlag kan være en måte å understreke og tydeliggjøre avstanden til voksen verden på.”* (Christensen 2001, b: 284) Det passer godt inn med det en av respondentene mine sier om oppholdet på Folven, at det er bortgjemt fra det vanlige liv, og som museet skrev om Sondre Norheim, en mann som tok en dag av gangen.

4.3 Insider Vs outsider

I teoridelen har jeg med et kapittel om sosialisering inn i en subkultur. Jeg ville prøve å finne ut om respondentene tror det er lett eller vanskelig å ta del i miljøet på campingen for utenforstående. I og med at de er en del av miljøet, har de en eller annen gang vært gjennom denne sosialiseringsprosessen og kan si hvordan de opplevde det, og hvordan de tror det er for andre å bli en insider i miljøet.

For det første må det sies at de aller fleste som kommer til Folven, vet at det handler, blant annet om ski og fest. Om det forviller seg en tysk bobil inn på området vil de være velkomne, men advart.

”Helga og Ulrich, 60 år fra Deutschland som kommer inn til resepsjonen og vil campe for natten, er nok godt fornøyde med at camping mamma er ærlig og ber dem bra lenger ned i dalen der forholdene er litt lungnere...” (Anna)

Dette er et sitat fra en av dem som har jobbet på Folven og vet hvordan det fungerer.

For å sette teoriendelen opp mot empirien, med utgangspunkt i modellen til Donnelly og Young, kan en si at når aktørene kommer inn på Folven har de vært gjennom de to første trinnene og er god på vei inn i selve sosialiseringen. Det er egentlig her min forskning begynner. En av respondentene beskrev ganske bra der modellen sier noe om trinnet *utvalg og rekruttering*. Hun sier:

”Er du i en rockegruppe, så henger du med mennesker som selv kan identifisere deg med. Der rockerne ikke vil ha noen spesiell interesse av å inkludere seg med dansebandmedlemmer. Det samme gjelder vel skimiljøet.” (Anna)

For å bli medlem i et miljø er det ganske vesentlig å ha interesse og kunne identifisere seg med det. Ellers stiller en med særdeles dårlig utgangspunkt.

Ut ifra de svarene jeg har fått, er det ikke vanskelig å bli kjent med folk på Folven. Flere sier at alle er venner med alle, og så lenge en er ved godt humør, åpen og imøtekommende vil en lett få aksept i miljøet.

Mange presiserer at det nyeste innen utstyr ikke har noen betydning. Spesielt om en ikke er god på ski, men likevel har det nyeste, da vil det heller virke negativt.

Det er faktisk bare en som sier at det hjelper å være god på ski om en vil bli inkludert. Men ut ifra mine egne erfaringer vil en fortære bli inkludert om en er god på ski. For eksempel en

person som har vunnet flere frikjøringskonkurranser og har kjørt på ski med mange av insidene på Folven, men har aldri vært der selv vil fortære bli inkludert enn en ingen har hørt om. Så hvem du kjenner er viktig. En respondent sier det eneste som skiller insidene fra de andre er hvor lenge du har vært der, noe som høres ganske logisk ut i grunnen. Også hvor du har vært rundt om i verden på ski kan positivt, for lettere aksept.

”Du kan være jibber, topptur-freak eller alkoholiker. Det spiller ingen rolle, alle er jo like velkomne.” (Tormod) En annen sier som jeg sa i innledningen om relasjonen mellom skikjørere og snowboardere. *”Det er det samme om du kjører ski, snowboard eller telemark.”* (Dan)

Skillet mellom ski- og snowboardmiljøet er ikke lenger så tydelig som før.

Jeg tar med et siste sitat som understreker det som franskmennene opplevde, som også nevnt i teoridelen.

”Alle vet vel hvor kjedlig det er å være alene blant mange mennesker. Så da skjer det at noen griper tak i deg, begynner å prate med deg, og vips er man i lag med godtfolket” (Tormod)

Noen har nevnt hva som ikke må gjøres om du vil bli en insider. En sier at rookies som har tendens til å være breial, vil ha vanskelig for å få aksept. Mange gode historier blir fortalt til seint på kveld, men om det kun er skryt hele tiden vil de ikke være interessant.

4.4 Jenter i miljøet

På Folven er det en klar overvekt av gutter. Jeg tenkte det kunne ha vært interessant å prøve å finne ut hvilken posisjon jentene har i miljøet. I forhold til forskningen min, var det naturlig nok jentene som hadde mest å komme med innen for dette temaet.

Det de understreker er at relasjonen mellom gutter og jenter er ulik på fjellet(ski) og på Folven. Når det gjelder ski, er jentene velkomne til å kjøre i lag med guttene. Om de klarer å holde følge vel og merke. De gidder stort sett ikke vente. Det stemmer nok ganske bra, men jeg tror ikke det gjelder bare for jenter. Det er det samme om du er gutt eller jente, klarer du ikke å holde følge må du finne noen andre å stå på ski med.

”Det handler om å kjøre på ski etter sitt nivå, og der er vi vel ganske individualistiske. Klarer vi å henge med får vi det, hvis ikke driter de i å drasse på jenter.” (Anna)

Som respondenten sier her, er nok skikjørere individualistiske, kanskje på grensen til egoistiske kan det virke som i denne fremstillingen. På en annen side, alle som har stått på ski har nok erfart hvor kjedlig det er å vente på andre, spesielt om det ligger meter på meter med urørt pudder i området som skal pløyes gjennom før dagen er omme. På Folven derimot, er det kanskje mer tendenser til kamp om tilgang på jenter enn til pudder. Som en av respondentene sier:

”For å sitere en gammel traver fra Folven: stakkars jentene, de blir jo nesten tvunget til å bli groupie når det er gjennomsnittlig 15 gutter per jenter” (Geir)

Dette sitatet er nok satt litt på spissen, men som en av jente respondentene mine poengterer at som jente på Folven må en ikke være veldig selvhøytidlig og gjerne kunne ta igjen om mulig. Hun sier samtidig at dette nok ikke er unikt for Folven, men der er slik i alle mannsdominerte miljø. Christensen skriver om at han opplevde noe av det samme i hans forskning av Totten Happy Campers. Han skriver: *”Uansett er det opplagt at det å være jente i snowboard subkultur innebærer en viss øvelse i å sluke en og annen antifeministisk kamel” (Christensen 2001b: 101)*

Gjennomgående i min forskning er likevel at jentene er velkomne og trives, det sier alle respondentene uavhengig om de er gutter eller jenter. Det har de nok også rett i for ellers tviler jeg på at det hadde vært så mange jenter som det faktisk er. Derimot sier to av jentene i forskningen min faktisk at det er ofte jentene som har problem med å akseptere nye jenter i miljøet.

”Det är inte så svårt att bli accepterad av killarna medan tjejerna har svårare att acceptera en ny tjej i ”gänget”. (Detta gäller förstås inte alla tjejer). Fördelen på Stryn är väl att det är flest killar...” (Maria)

Den andre kvinnelige respondenten sier og at: *”...jenter blir sett på som enten skikjørere eller groupie.” (Dolly)*

Jeg vet ikke om det er slik alle jentene opplever det, men det gjelder tydeligvis for noen.

4.5 Fremtiden

Til slutt tenkte jeg å få med litt om hvordan respondentene tror framtiden blir og hvilke forandringer de ser for seg både på Folven og oppe på fjellet i forbindelse med skisenteret. Det faktum at global oppvarming truer skikjøringen nevner alle respondentene. De er redd det skal føre til kortere sesonger og etter hvert kanskje ingen skikjøring i det hele tatt. Vi kan allerede se virkningene de foregående sesongene. For eksempel i 2003 måtte de stenge skisenteret allerede første uken i juli og det samme skjedde i sommer. Noe som er ekstremt tidlig. På nittitalet var det vanlig å holde åpent minst en måned lenger. Om det forsetter med slike korte sesonger vil det nok ikke gå lange tiden før de går konkurs.

Ellers ønsker mange av respondentene seg nye heiser som ikke stopper så ofte. En foreslår til og med gondol fra Folven og opp på fjellet slik at de som er fyllesyke slipper å misse lappen på vei opp til skisenteret.

Folven pusset ellers opp hyttene før årets sesong, en kjærkommen nyvinning. Ellers er det ønsket om flere søppelbøtter rundt om på campingene så det ikke ser så skittent ut dagen der på og større pub de dagene det er regner...

5.0 Oppsummering

Gjennom denne oppgaven har jeg først å fremst forsøkt å gjengi et bilde på hvordan skimiljøet er på Folven og sommerskiseret de få månedene i året det er aktivt. Hvorfor vil så mange fortsatt stå på ski på sommeren, med allerede mange måneder bak seg med ski på beina? Det handler nok om mer enn gleden ved å stå på ski. For å forstå oppgaven må en få et innblikk i og forstå hele miljøet, ikke bare det som skjer i Stryn om sommeren. Jeg har derfor forsøkt å gi et innblikk i miljøet gjennom å skrive om livsstil, forståelse av det moderne friluftslivet og identitetsskaping innen skimiljøet. I tillegg er en viktig del å snakke med folk i miljøet, de som kjenner best til det. Få de til å beskrive hvordan de kom inn i miljøet, hendelser og hva som motiverer de til å holde på slik.

Som nevnt tidligere er dette livet en livsstil for mange av de som oppholder seg på Folven. Etter oppgaven sitter jeg igjen med et inntrykk av at dette er personer som liker å ha det gøy, leke og ikke ta alle ting her i verden så seriøst. Ikke bare når det gjelder ski, men også ellers i livet. Leken gjenspeiler seg godt i skikjøringen, det handler om å ha det gøy, gjøre akkurat det en vil og ha det kjekt med kamerater på fjellet. Også aktiviteter som fotball uten regler og slakkline sier noe om lekne mennesker. Jeg vil også tro, som noen av respondentene nevner, at etter en lang vinter og mye reising rundt om i verden, er det godt å kunne slappe av hjemme i Norge med stigende temperaturer og sol på himmelen (selv om sol ikke alltid er tilfellet hver dag på Stryn). Samlingene på Folven blir på en måte et "års møte" eller en sesongavslutning for skifolket, der de møtes, trekker opp trådene siden sist, forteller om nye hemmelige skisteder de har funnet i løpet av vinteren og feirer. Jeg synes frikjøringskonkurransen Stryn Freeline Jam, som nevnt tidligere i oppgaven gir et fint bilde på harmonien og stemningen som hersker på Stryn om sommeren. En konkurranse der kriterier som skiglede og estetikk er det tellende, altså det å leke seg og ha det gøy.

Folven og Stryn sommerskiser er populært fordi det er, utover det å kjøre på ski, er en plass folk, i skimiljøet vel og merke, kan treffe likesinna, slappe av i solen og "rømme" fra det vanlige liv. Rett og slett å gjøre akkurat som de vil.

Når det gjelder forholdet innsider og outsider rundt Folven camping, er det i følge mine respondenter ingen problem å komme og ta del i miljøet som utenforstående, så lenge en er åpen og imøtekommende. Jeg tviler litt på at dette faktisk er tilfellet, selv om alle mine

respondenter sier det. For om en totalt utenforstående som aldri har, på noen som helst måte, hatt kontakt med eller hørt om skimiljøet, kommer inn på Folven en lørdagskveld, vil det nok føles litt fremmed. Han vil nok kanskje få ta del i festen og bli kompis med flere av de andre beboerne og ha en veldig artig og fin kveld. Men det gjør han nok ikke til en insider likevel. Selv for folk som allerede kjenner til miljøet, vil de nok ikke bli regnet som insider første kvelden. Men det poengterer også en av respondentene mine når han sier at det eneste som skiller insidene fra de andre er hvor lenge en har vært det. En må ha litt ansiennitet før en kan bli insider. Og som allerede nevnt er det nok sjelden en totalt utenforstående kommer til Folven, de aller fleste er allerede på et eller annet vis (før)sosialisert inn i miljøet på forhånd. De har i hvert fall en viss interesse for miljøet og det som skjer der. Jeg føler også det er viktig å poengtere at det finnes ulik grad av hvor insider en er, eller hvor ”hard core” en er. En kan føle stor grad av tilhørighet uten å være like ekstrem som de verste skibomsene. Det er og blitt så mange folk på Folven etter hvert at det er ulike små grupper, så en kan være insider i en gruppe uten nødvendigvis å være det i en annen. For meg virker det som om festen er et skille der alle er ”inne”, utover det må enn kunne stå på ski, ikke nødvendigvis med de beste, men med andre på samme nivå. Da vil en bli akseptert blant folkene i miljøet.

Jeg så også på jenters posisjon i miljøet. Her er det et viktig skille en må tenke på. Det er forskjell på jenters posisjon på fjellet og på Folven. På fjellet er jenter velkomne til å være med guttene om de klarer å holde følge. Klarer de ikke det, gidder ikke guttene vente. Nede på Folven der imot, virker det som det er lettere for jenter som ikke er insidere å få aksept enn det er for gutter i samme posisjon. I hvert fall midlertidig aksept, over natten, bokstavlig talt. Er man fornøgd med det, så er nå det en ærlig sak, det er nok mange av guttene som også er fornøgd med det. Men jeg vil tro at dette i de færreste tilfeller er veien å gå om man vil bli fullstendig akseptert som insider.

Ett opphold på Folven vil nok være en opplevelse for mange. Er en innstilt på skikjøring, fest, avslapping og ellers et liv der en tar en dag om gangen vil nok de fleste se på det som en fin opplevelse.

6.0 Kritiske bemerkninger

I løpet av oppgaven har det dukket opp ulike problem og ting som jeg i ettertid ser kunne vært gjort annerledes.

For eksempel i forhold til intervjuene ville jeg hatt flere spørsmål for å få beskrivelser rundt selve miljøet, og så hadde jeg håpet å få litt mer utfyllende svar fra guttene, rundt dette med jenter i miljøet. Jeg tror jeg ville fått en god del andre svar om jeg hadde valgt å intervju personene direkte slik planen var, da kunne jeg fått de til å forklare og beskrive mer utfyllende. I tillegg for å få mer ut av problemområdet insider vs outsider burde jeg ha tatt med en som var helt på utsiden, som aldri har vært der, men kjenner til miljøet. På en annen side kunne ikke han ha hjulpet meg så mye på de andre områdene.

Jeg hadde også noen spørsmål med i spørsmålsarket som jeg fann ut ikke hadde noe relevans for oppgaven, eller vart overlappet av et annet spørsmål. For eksempel spørsmålet om Folven har noe å si for valget mellom Stryn eller Fonna. Her fikk jeg ikke så mange konstruktive svar.

Sammendrag

Gjennom denne oppgaven har jeg prøvd å gi et innblikk i skimiljøet på Folven camping, og sett på hva som gjør den, sammen med Stryn sommerskisenter så populær blant skifolket. Problemstillingen jeg endte opp med var: *"Hva gjør kombinasjonen Stryn sommerskisenter og Folven camping så populær?"*

Som metode valgte jeg å bruke kvalitativ metode. Grunnen til det var at jeg var interessert i å få fram personlige meninger og opplevelser. Dette hadde vært vanskelig om jeg skulle ha brukt kvantitativ metode og spørreundersøkelse. Intervjuobjektene er personer som har tilknytning til Folven eller skimiljøet fra før. Det er respondenter fra begge kjønn.

Emner jeg valgte å ta opp i forskningen var: bakgrunn og tilknytning til Folven, hvor lett er det å få aksept i miljøet, hvorfor de velger Stryn, hvilken posisjon har jentene i miljøet og litt om fremtiden.

Resultatene jeg kom fram til var at de fleste som reiser til Stryn om sommeren og besøker Folven og sommerskisenteret reiser dit for å treffe kjentfolk, slappe av og leke, i tillegg til å kjøre på ski selvfølgelig. Det blir en samlingsplass for en sesongavslutning etter en lang vinter.

7.0 Litteraturliste

Aschehoug og Gyldendals (2006) *Store norske leksikon. 9 Kono -Lå* Oslo: Kunnskapsforlaget

Christensen, Olav (2001) *Absolutt snowboard, kampen mot kjedsomheten*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS (a)

Christensen, Olav (2001) *Absolutt snowboard. Studier i sidelengs ungdomskulturer*. Det historisk-filosofiske fakultet, Universitetet i Oslo (b)

Donnelly, Peter and Young, Kevin (1988) *The construction and confirmation of identity in sport subcultures*. *Sociology of sport journal*

Fauske, Halvor, Tormod Øia (2003) *Oppvekst i Norge*. Oslo: Abstrakt forlag

Halvorsen, Knut (1993) *Å forske på samfunnet*. Oslo: Bedriftsøkonomenes Forlag A/S

Heggen, Kåre, Jon Olav Myklebust og Tormod Øia (2001) *Ungdom. I spenninga mellom det lokale og det globale*. Volda/Oslo: det Norske Samlaget

Holme, Idar Magne og Solvang, Bernt Krohn (2003) *Metodevalg og metodebruk*. Otta: Tano Aschehoug

Instone, Alastair (2006) *Stryn : Norvège glacée*. Tilgjengelig:

<http://www.skipass.com/articles/saison0506/strynnorvege0001.php> [besøkt 2006-11-29]

Pedersen, Jørgen Berg 2006 *Det rare ble merkevare- snowboardsportens ferd frå subkulturell særhet til stor salgsvare*. I *Ultrasport* Nr. 97 (side 48-52)

Sande, Erlend (2006) *"Bremykt" I Fri Flyt* Nr.41 (side 30-35)

Svenkerud, Herbert (1991) *Cappelens store Engelsk-Norsk ordbok*. Oslo: Cappelen forlag

Wheaton, Belinda (2004) *Understanding lifestyle sports*. Abingdon: Routledge

Øia, Tormod (1994) *Norske ungdomskulturer*. Oslo: Oplandske bokforlag

<http://www.bt.no/lokalt/sf/article123568.ece?service=print> [besøkt 2006-12-10]

<http://www.dagbladet.no/nyheter/1998/11/03/138155.html> [besøkt 2006-12-10]

www.freelinejam.com [besøkt 2006-12-13]

www.samfunn.cappelen.no [besøkt 2006-12-12]

www.strynefjellet.com [besøkt 2006-11-28]

www.styненыtt.no [besøkt 2006-11-29]

<http://vest-telemark.museum.no/article/articleview/41/1/22/>, [besøkt 2006-12-11]

Spørsmål til respondentene

1. Når begynte du å stå på ski, og hvilken skibakgrunn har du frem til i dag?
2. Hva er det viktigste for deg som skikjører?
3. Kan du fortelle om ditt første møte med Folven Camping, og hvordan ble du introdusert?
4. Hvor mye tid tilbringer du der?
5. Hva er det med Folven Camping som gjør at du returnerer tilbake år etter år.
6. Vi har en lang vintersesong her i Norge og de fleste får mettet sitt behov for skikjøring. Hvorfor da iveren etter skikjøring om sommeren?
7. Kan du beskrive en perfekt dag blant Strynefjellene?
8. Hva bedriver du tiden med de dagene du ikke står på ski?
9. Hvordan tror du utenforstående oppfatter miljøet på Folven og hvordan vil du beskrive miljøet?
10. Hvordan blir man inkludert i miljøet, utover det å stå på ski?
11. Hva mener du skiller rookiene fra insideren? Er for eksempel skityper, klesmerker, eller er annen ”symbolbruk” viktig?
12. Det er et velkjent fenomen at festen står sentralt på Folven. Hvorfor tror du det er slik?
13. Stryn VS Fonna? Har Folven Camping noen innvirkning på valget? Hvordan?
14. Er det annerledes å være jente i miljøet?
15. Er det lettere å få ”midlertidig” aksept som jente?

16. Hva er det som gjør Stryn Sommerskisenter så bra?

17. Hvilket forbedringspotensialet har Skisenteret og Folven?

18. Hva tror du om framtiden til Stryn Sommerskisenter og Folven Camping?